

Fylkesmannen i
NORDLAND

- vinner til Nordlands beste

Foto: Mia Husdal,
Fylkesmannen i Nordland.

Årsmelding 2017

Mangfold

Også 2017 ble et år preget av reformer. Arbeidet med gjennomføringen av kommunereformen pågår fortsatt, og regionreformen ble besluttet. Reformen gav sammen-slåtte fylker, og tilsvarende ble fylkesmannsembeter sammenslått.

Fylkesmann
Hill-Marta Solberg.

Nordland består fortsatt som eget fylke, og dermed er det også fortsatt et fylkesmanns-embete i Nordland. Det er vi naturligvis tilfreds med. I vårt langstrakte og mangfoldige fylke er det fortsatt store og viktige oppgaver å arbeide med.

Vår årsmelding fra 2017 viser et utsnitt av den store spennvidden i embetets oppdrag. Som statens fremste representant i fylket, utfører vi oppgaver for mange departementer på ulike samfunnsområder. Vi skal blant annet veilede kommuner, drive tilsyn og klagesaksbehandling på mange fagfelt. Og nye oppgaver kommer til. En lovendring gav fylkesmannen ansvar for å følge opp klager på skolemiljø. Alle elever har krav på et trygt og godt skolemiljø. Dette er et krevende fagfelt, og flere medarbeidere med ulik kompetanse arbeider med å følge opp sakene.

En løpende oppgave som fortsatt krever mye innsats, er oppfølgingen av kommunene på RO-BEK-lista. Ni kommuner er på lista, og det kreves målrettet økonomiveiledning. Heldigvis er det nå utsikt til at flere kommer seg ut av det økonomiske utføret.

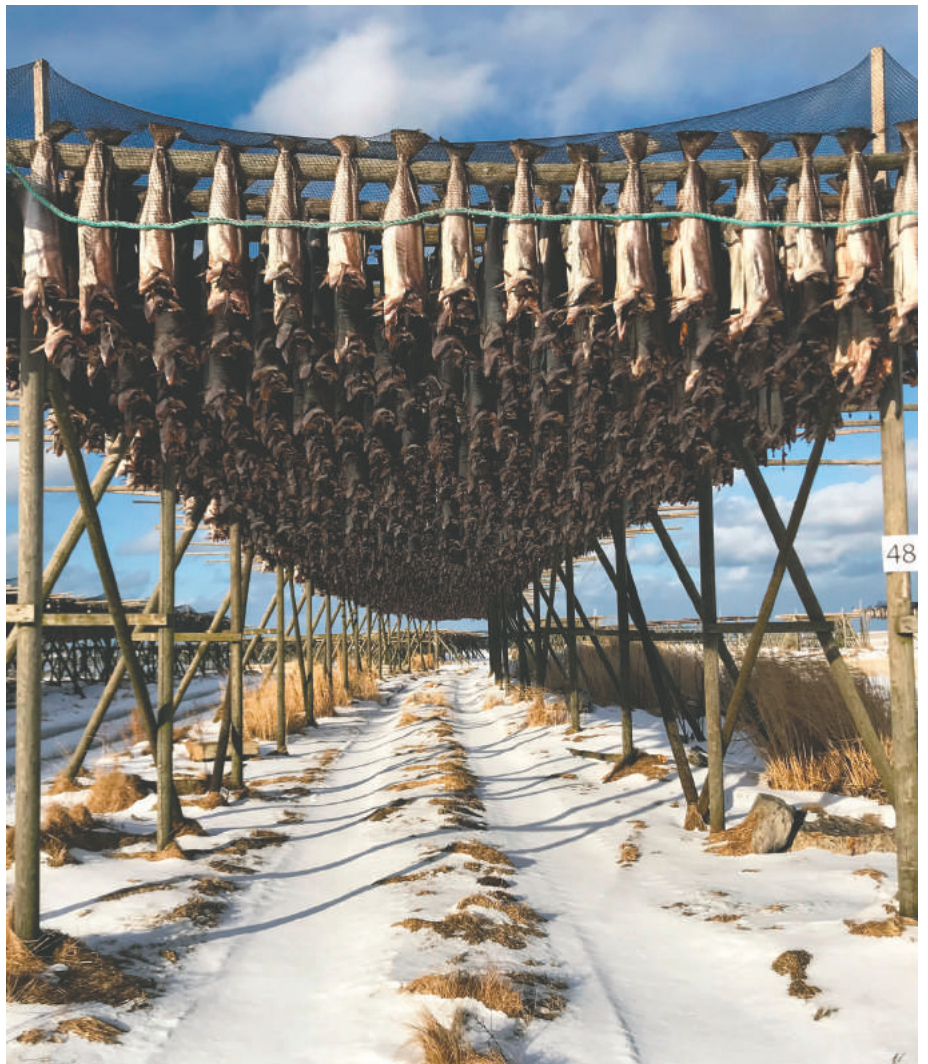
Vergemål har vist seg å bli en omfattende oppgave. Det arbeides kontinuerlig med å rekruttere verger, det gis opplæring og veiledning på informasjonsmøter som holdes rundt i fylket.

Ved siden av de faste oppdrag vi får fra departement og direktorat, fikk vi i 2017 ansvar for å koordinere et eget oppfølgingsprosjekt etter overgrepssakene i Tysfjord. Prosjektet skal gå fram til 2020, og er gitt navnet Jasska/Trygg. Gjennom prosjektet bygges kompetanse og rutiner for å lykkes med forebygging, og et av delprosjektene fokuserer spesielt på å bygge tillit mellom den samiske befolkningen og offentlige myndigheter. Fra januar 2018 er prosjektleder på plass, og det arbeides godt med oppfølging av tiltakene.

Marin forsøpling er en global utfordring som krever mye regional og lokal handling. Fra 2018 skal fylkesmannen koordinere arbeidet, og ha oversikt over alle viktige oppryddingstiltak mot marin forsøpling.

Jeg vil også fremheve de positive erfaringene vi gjør oss ved å ha lærlinger i embetet. Vi ser det som en viktig del av vårt samfunnsoppdrag å gi ungdom under utdanning læreplass.

Fylkesmannsambetet er en kompetansearbeidsplass, med dyktige medarbeidere på en rekke fagfelt. Daglig utføres viktig arbeid til beste for Nordland.

I tørrfiskens rike på Røst. Foto: Wigdis Korsvik, Fylkesmannen i Nordland.

NØKKELTALL FOR 2017

Saksområde	Antall saker	Gjennomsnitt saksbehandlingstid	Andel klagesaker med medhold eller oppheving
Klagesaker plan- og bygningsloven	129	71 dager	18,2 % medhold (26 saker)
Klage på standpunkt karakterer	60	3,6 dager	73 %
Klage på psykososialt skolemiljø	37	9,5 dager	59 %
Klage på økonomisk likeverdig behandling av private barnehager	3	4 uker	100 %
Klage på syketransport	90	2,5 mnd	7,8 %
Klage på nødvendig helsehjelp	19	2,7 mnd	26,3 %
Øvrige klager innen helse/ omsorg	54	3,7 mnd	31,6 %
Klage etter vedtak om økonomisk sosialhjelp	117	0,6 mnd	22 % medhold eller oppheving
Søknad om dispensasjon fra helsekrav til førerkort	47	12,9 dager	0 %
Søknad om erstatning av rovvilt-skader på rein	41	2 mnd	5 %
Søknad om erstatning av rovvilt-skader på sau	156	4 mnd	1,4 %

Bygger tillit og trygghet

Høsten 2017 startet et eget oppfølgingsprosjekt i kjølvannet av overgrepssakene i Tysfjord. Målet med prosjektet er å følge opp de berørte og forhindre overgrep i fremtiden.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) tildelte høsten 2017 7,5 millioner kroner i skjønnsmidler til prosjektet over en periode på 2,5 år. Prosjektet, som har fått navnet Jasska/Trygg, skal pågå ut 2019 og ledes av prosjektleder ansatt i Tysfjord kommune.

- Det er bra at storsamfunnet bidrar til at det iverksettes gode, forebyggende tiltak. Vi skal jobbe videre i nært samarbeid med aktuelle fagmiljø. Alle delprosjektene skal sammenstilles til en helhetlig oppvekstplan for Tysfjord kommune, uttalte fylkesmann Hill-Marta Solberg etter at departementet kunngjorde tildelingen.

Fylkesmannen i Nordland fikk oppdraget med å lede styringsgruppen og koordinere prosjektet. Det ble laget en planskisse med forslag til tiltak som tildelingen bygger på.

Mange tiltak

I planskissen er det foreslått flere tiltak. Prosjektet er delt opp i fem delprosjekter. Hvert delprosjekt har en lokal delprosjektleder i tillegg til en fagansvarlig hos Fylkesmannen som skal følge opp det faglige innholdet og fremdriften i prosjektene.

Prosjekt 1:

Akutt beredskap og oppfølging av ofre, overgripere og pårørende.

Målsetting: Kommunen må kunne sørge for forsvarlige helse- og omsorgstjenester til personer som har opplevd vold og seksuelle overgrep og andre som er berørt av dette. Kommunen må arbeide for likeverdige tjenester uavhengig av etnisitet og religion.

Prosjekt 2:

Opplæring av barn og unge.

Målsetting: Bygge bevissthet rundt grensesetting. Utvikle et undervisningsopplegg for barnehage og skole som skal styrke barn og unges kompetanse i hva overgrep er og gi dem mot til å si nei.

Prosjekt 3:

Avdekkingskompetanse og rutiner for meldeplikt.

Målsetting: Alle som arbeider med barn og unge skal ha kunnskap om og kjenne igjen tegn på at barn og unge blir utsatt for seksuelle overgrep, andre former for mishandling eller alvorlig omsorgssvikt.

Informasjonsmøte i Tysfjord 23. august 2017.
Foto: Egil Olsen Skalltje, Tysfjord kommune.

Prosjekt 4:

Helhetlig oppvekstplan for kommunen.

Målsetting: Veiledning og bistand til å utvikle en strategisk oppvekstplan for kommunen. Oppvekstplanen skal bidra til at barn og unge sikres et godt og trygt oppvekstmiljø.

Prosjekt 5:

Tillitsbygging.

Målsetting: Bygge tillit mellom den samiske befolkningen og offentlige myndigheter. Tiltakene skal blant annet fokusere på kompetansebygging, likeverd, åpenhet, stolthet og verdighet.

Folkemøte

Selv om Fylkesmannens oppdrag fra KMD i første rekke har vært som koordinator av prosjektet, har det vært behov for en operativ involvering lokalt i fasen frem til prosjektorganisasjonen kom på plass. Dette har medført en betydelig ressursinnsats fra embetets ansatte i tidsrommet fra oppdraget ble gitt frem til 1. januar 2018. Fylkesmannen har arrangert folkemøter og bidratt til at de ulike delprosjektene ble satt i gang.

- Et godt samarbeid og en felles vilje til å skape forandring, fra nasjonalt til lokalt nivå, har medvirket til at prosjektet er i rute i forhold til gjennomføring, sier fylkesmann Hill-Marta Solberg.

I januar 2018 tiltrådte Tor Erik Rønne som prosjektleder i Tysfjord kommune. Rønne leder nå arbeidet med å følge opp alle tiltakene.

Les mer om prosjektet på våre nettsider:
www.fylkesmannen.no - Tysfjordprosjektet

Vårt samfunnsoppdrag

Fylkesmannen i Nordland skal virke til Nordlands beste. Vi er statens fremste representant i fylket og skal arbeide for at Stortinget og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp regionalt og lokalt.

Fylkesmannen er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), men utfører oppgaver på oppdrag for 11 departementer, med underliggende direktorater og tilsyn. I tillegg utfører vi oppdrag for Kongehuset.

De ulike fagdepartementene og direktoratene gir oppdrag til Fylkesmannen innenfor sine politikkområder og sektoransvar. Det betyr at Fylkesmannen har arbeidsoppgaver innenfor mange sektorer og samfunnsområder.

Marin forsøpling er menneskeskapt avfall som ikke brytes ned på mange hundre år. Det konsentreres opp i havet, både på havbunnen, i vannmassene og i strandsonen. Foto: Hege Rasmussen, Fylkesmannen i Nordland.

Søppel i havet angår alle

Forsøpling i havet er en av de store miljøutfordringene i dag. Tilsyn på oppdrettsanlegg og gode mottaksordninger i alle havner er derfor viktige forebyggende tiltak mot forsøpling i havet.

I 2017 gjennomførte Fylkesmannen i Nordland tilsyn ved sju oppdrettsanlegg; fem matfiskanlegg og to settefiskanlegg. Det ble funnet 38 avvik på disse kontrollene.

- Avfall og avfallshåndtering har lenge vært en del av Fylkesmannens tema ved akvakulturtilsyn. I Akvakulturaksjonen i 2017 ønsket Miljødirektoratet å fokusere enda mer på marin forsøpling under tilsynet. Blant annet ble vi bedt om å oppsøke nærmeste strandområde nedstrøms oppdrettsanlegget, forteller Torgeir Fahle, rådgiver ved Miljøvernavdelinga hos Fylkesmannen i Nordland.

Plukket søppel

Alle matfiskeoppdretterne som ble kontrollert i fjor, ble med Fylkesmannen ut til nærmeste strandområde for å plukke søppel under tilsynet.

- Vi diskuterte opphavet til det marine avfallet og hvilke tiltak oppdretter gjorde for å hindre plastforsøpling i havet. Noen plasser ble det funnet mye plastsøppel. En stor del stammet fra fiskeriene og noe fra oppdrettsanleggene. Andre plasser hadde oppdrettere allerede vært og plukket søppel som en del av deres oppfølging av nærområdet sitt.

- Vi mener denne formen for tilsyn bidrar til at oppdretterne blir enda mer bevisst sitt ansvar når det gjelder forsøpling, og det blir gjennomført flere lignende tilsyn i 2018, sier Fahle.

Mange havner har allerede velfungerende mottaksordninger for søppel, men det mangler fortsatt avfallsplaner som beskriver hvordan dette håndteres. I 2017 ble det sendt ut 29 brev til havneansvarlige for å få utarbeidet avfallsplan for disse havnene. 16 av disse endte til slutt opp med en godkjent avfallsplan. Arbeidet med dette fortsetter i 2018.

- Totalt sett finnes det i Nordland registrert 320 havner, men vi anser ikke denne listen for å være komplett. Kun 12 prosent av de registrerte havnene i Nordland har i dag en godkjent avfallsplan, sier Marit Torsvik, overingeniør ved Miljøvernavdelinga.

Ny rolle for Fylkesmannen

Fylkesmannen skal fra 2018 koordinere arbeidet med marin forsøpling i fylket og ha oversikt over alle viktige oppryddingstiltak mot marin forsøpling.

Sammen med relevante private og offentlige aktører skal det lages et forslag om hvordan samarbeidet mellom aktørene i regionen kan styrkes og arbeidet effektiviseres.

- Vi ønsker å lage samarbeidsarenaer, og bistå i at problemstillinger kommer frem og blir løst på regionalt plan. Vi arbeider sammen med Nordland fylkeskommune, der vi supplerer hverandres aktivitet, sier Oddlaug Knutsen, seksjonsleder ved Miljøvernavdelinga.

- Vi planlegger nå et prosjekt for å arbeide med mindre tilgjengelige områder langs kysten som trenger rydding. Prosjektet er et samarbeide mellom Havforskningsinstituttet, Kystverket og Fylkesmannen, forklarer Knutsen.

Aktivitetskrav - ikke arbeid for sosialhjelp

Fra 1. januar 2017 ble Nav-kontorene pålagt en plikt til å stille vilkår om aktivitet til personer under 30 som fikk innvilget sosialhjelp.

- Slik dette har blitt kommunisert i media har det vært lett å få inntrykk av at dette er «arbeid for sosialhjelp», noe som ikke stemmer. Formålet er at unge personer raskt skal komme i en aktivitet som kan bidra til at vedkommende får seg arbeid og blir selvforsørget, forklarer Espen Erichsen Øverland, rådgiver ved Sosial- og vergemålsavdelinga.

Aktiviteten skal være individuelt tilrettelagt og brukermedvirkning skal ivaretas. Dette tilsier at Nav-kontorene, i samarbeid med kommunen, må kunne tilby både lavterskeltilbud og arbeidsrettede aktiviteter.

Dersom aktiviteten ikke gjennomføres kan det få konsekvenser for hvor mye vedkommende får utbetalt i stønad. Både avgjørelse om å stille vilkår om aktivitet og sanksjonering av brudd på vilkår om aktivitet er enkeltvedtak som kan klages på. Fylkesmannen er klageinstans.

Skogplanting for klima

Fylkesmannen i Nordland deltar i en treårig pilot for planting av skog på nye arealer som klimatiltak.

Dette er et samarbeidsprosjekt iverksatt av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet på vegne av Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Hensikten med å plante skog på nye arealer er å øke karbonopptaket i skog. Formålet med pilotfasen er å høste erfaringer med blant annet klimaeffekt, miljøkriterier og gjennomføring før oppskalering og utvidet implementering av tiltaket.

Hele 20 prosent av landets potensiale for etablering av klimaskog finnes i Nordland, og derfor er det naturlig at Fylkesmannen i Nordland deltar i pilotfase "Planting for klima". I Nordland startet arbeidet med pilotfasen i 2016, og prosjektet gjennomføres i samarbeid med de to øvrige pilotfylkene Rogaland og Trøndelag, som kom i gang med arbeidet allerede i 2015.

I 2017 ble det avklart samarbeid mellom Fylkesmannen i Nordland og den sist tilkomne pilotkommunen, og det ble i 2017 etablert 12 felt med klimaskog i tre av fem pilotkommuner. De involverte pilotkommunene i Nordland er Brønnøy, Sømna, Hemnes, Saltdal og Beiarn.

Klimaskogfeltene etableres med norsk gran produsert ved Alstadhaug Planteskole i Nordland. I 2017 ble det satt ut til sammen 135 000 skogplanter av typen norsk gran.

I tillegg til Fylkesmannen, pilotkommuner og planteskole, er Allskog, entreprenører og skogeiere involvert og

engasjert for å få nødvendig aktivitet og frembringe erfaringer med arbeidet.

Kommunen har førstelinjansvar mot skogeierne, men under pilotfasen gir Fylkesmannen veiledning og annen oppfølging gjennom prosjektleder, og formidler også finansiering av tiltakene. I tillegg har kommunene fått finansiert og benyttet lokal, ekstern bistand.

Pilotfase "Planting for klima" avsluttes i 2018, med rapport til politisk nivå 1. desember 2018.

Illustrasjonsfoto: Vassbygda i Brønnøy
Foto: Gunnar Nygaard, Fylkesmannen i Nordland

Utryddet dødelig laksesykdom

Etter 28 år med aktiv bekjempelse av lakseparasitten, ble den endelig utryddet fra vassdrag i Nordland i 2017. Antallet laks er nå på vei opp igjen.

- På slutten av 1970-tallet ble flere viktige vassdrag i Nordland smittet med lakseparasitten Gyrodactylus salaris (gyro), og i de påfølgende årene døde laksebestandene i disse elvene nærmest ut. Omkring 1990 fikk vi oppdraget og startet det som skulle bli et langvarig arbeid med aktiv bekjempelse av gyroen, forteller seksjonsleder Tore Vatne ved Miljøvernavdelinga.

- Først behandlet vi elvene i Salten-områdene og avsluttet med jobben i Beiarelva i 1994. Deretter behandlet vi elvene i Rana-regionen, og i 2004 var disse elvene ferdig behandlet. En ny påvisning i Rana-vassdraget i 2014 gjorde at elva måtte behandles på nytt i 2014 og 2015. Den tredje og siste smitteregionen i fylket, Vefsna-regionen, ble behandlet ferdig i 2012. I 2017 ble Vefsna og åtte mindre elver i regionen friskmeldt, sier Vatne.

Personalmessige forhold i 2017

Fylkesmannen i Nordland har 180 medarbeidere fordelt på 159 årsverk lokalisert på sju steder i fylket.

Gjennomsnittsalder: 48 år. Dette fordeler seg slik: to under 20 år, 15 mellom 20-29 år, 30 mellom 30-39 år, 50 mellom 40-49 år, 43 mellom 50-59 år og 40 over 60 år. Snittalder er 48 år. Det er relativt lik alderssammensetning i alle landets embeter, mange medarbeidere kommer inn med lang erfaring innen sine fagområder.

Antall ansatte

Kvinner:	97
Menn:	62
Deltid:	18 (2 menn, 16 kvinner)
Turnover:	12,8 %

Sykefravær - legemeldt:

Kvinner:	5,1 %
Menn:	1,5 %

Sykefravær - egenmeldt:

Kvinner:	1,4 %
Menn:	0,8 %

Tvang i psykisk helsevern

Fra 1. september 2017 har pasienter med samtykkekompetanse rett til selv å bestemme om de vil godta eller nekte å motta behandling for en psykisk lidelse.

Pasienten har også rett til å velge om en påbegynt behandling skal fortsette eller ikke. Dersom det er nærliggende eller alvorlig fare for pasientens eget liv eller andres liv eller helse, er det likevel fortsatt lov å bruke tvang selv om pasienten skulle være samtykkekompetent, dette for å redde liv og forebygge alvorlig helseskade.

Psykisk helsevernloven og psykisk helsevernforskriften regulerer etablering av frivillig og tvungent psykisk helsevern. Det er et alvorlig inngrep å gi helsehjelp som tvangsmedisinering til pasienter som ikke vil eller kan samtykke til helsehjelpen.

Fylkesmannen er klageinstans

Endringen i psykisk helsevernloven har stor betydning for de pasientene som ikke ønsker behandling for sin psykiske lidelse. Det er Fylkesmannen som er klageinstans når det er fattet vedtak om tvangsbehandling med medikamenter etter psykisk helsevernloven § 4-4a.

Fylkesmannen har også tidligere vært klageinstans for disse vedtakene, men etter at vilkårene for å kunne fatte vedtak om tvangsbehandling med medikamenter er innskjerpet, er også vår vurdering blitt mer omfattende. Fylkesmannen må nå også gjøre sin egen vurdering av om pasienten er samtykkekompetent.

Kontakter pasienten

Ved klage til Fylkesmannen har pasienten rett til å la seg bistå av advokat eller annen fullmektig. Pasienten, samt dennes nærmeste pårørende, er klageberettiget.

Ved klage tar Fylkesmannen som hovedregel uten ugrunnet opphold personlig kontakt med pasienten, og gjennomgår all relevant dokumentasjon i saken, herunder pasientjournalen. Som hovedregel snakker Fylkesmannens representant også med faglig ansvarlig og/eller annet helsepersonell.

Ved behandling av klagen kan Fylkesmannen prøve alle sider av saken, og ta hensyn til nye omstendigheter.

Fylkesmannen skal vurdere synspunkter som klageren har kommet med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av klager. Fylkesmannens behandling av klagen skal resultere i et vedtak. Aktuelle utfall av Fylkesmannens behandling av klagen er:

- Klager får ikke medhold - opprinnelig vedtak stadfestes.
- Klager får medhold - det treffes vedtak om opphør av vedtaket om behandlingen.
- Klager får delvis medhold - det treffes vedtak med nytt innhold.
- Vedtaket oppheves, og saken sendes tilbake for ny behandling hos den institusjonen som har truffet vedtaket.

37 klager i 2017

Underretningen av klageresultatet skal gjøres skriftlig ved at vedtaket sendes til klager med kopi til faglig ansvarlig for vedtaket.

Fylkesmannen i Nordland behandlet 37 slike klager i 2017. 35 saker ble stadfestet. I en sak fikk klager medhold. I en sak opphevet Fylkesmannen vedtaket og sendte den tilbake til ny behandling hos den institusjonen som hadde truffet vedtaket. Hvorvidt lovendringen vil påvirke antall saker og utfallet av sakene, gjenstår å se.

Loven styrker pasientens rett til å velge om en behandling skal fortsette eller ikke. Illustrasjonsfoto: Raining, Wikimedia commons (BY-SA)

Økonomi i 2017 – noen tall

Totale tildelinger: Kr. 387.656.694,-
Driftsutgifter totalt: Kr. 121.087.000,-
Totale lønnsutgifter: Kr. 124.889.592,-
(økning på om lag 15,4 millioner kr fra 2016)
Utbetalte tilskudd: I underkant av 213 millioner kroner.

Se hele regnskapet på våre nettsider www.fylkesmannen.no/nordland/om-oss/Arssrapporter.

Saksbehandlere på vergemålsseksjonen f.v. Linda Karin Storjord, Kirsti Mentzoni, Audun Hole og Kai Andre Blix.

Foto: Wigdis Korsvik, Fylkesmannen i Nordland.

54 nye faste verger i 2017

Fylkesmannen i Nordland arbeider kontinuerlig med rekruttering av faste verger i hele fylket. I 2017 kunne vi godkjenne 54 nye, faste verger. Totalt har vi 166 faste verger fordelt i Nordland fylket.

Faste verger ivaretar ca. 850 vergemål. I tillegg benytter vi advokater til ekstra krevende vergeoppdrag.

Rekruttering av faste verger skjer blant annet gjennom annonsering, stand på NAV jobbmesse, kulturhus og tips fra andre verger.

Utfordrene situasjoner

- I en del vergemål er det ikke nærstående som kan eller ønsker å være verge. I slike tilfeller oppnevner vi en av våre 166 faste verger i Nordland fylke. Vi opplever at mange av våre faste verger er gode til å håndtere utfordrende situasjoner og har et oppriktig ønske om å bistå personer som trenger bistand, forteller Linda Størjord, seniorrådgiver ved Sosial- og vergemålsavdelinga hos Fylkesmannen i Nordland.

Faste verger, også kalt profesjonelle verger, var en ny ordning som ble innført ved vergemålsreformen

Nærmere 70.000 brev

Fylkesmannen har i 2017 mottatt rundt 38.300 inngående brev, e-poster og elektroniske skjema. Det er dokumentsenderet med sine ni ansatte som mottar og journalfører all inngående post for Fylkesmannen. Nærmere 30.000 utgående brev og e-poster er blitt journalført i 2017. Vergemålsseksjonen alene står for halvparten av brevproduksjonen hos Fylkesmannen. Det er også dette fagområde som opplever den største veksten i dokumentproduksjonen. Fylkesmannen publiserer sin offentlige postjournal i den statlige fellestjenesten elnnsyn fra 2018.

1. juli 2013. Disse rekrutteres fra alle kommunene i fylket og godkjennes av Fylkesmannen før de får oppdrag. Før de kan godkjennes som verge innhentes det politiattest, kredittsjekk foretas og det gjøres en vurdering av egnethet gjennom en individuell samtale.

Oppfølging og opplæring

- Faste verger kan ha mange oppdrag og er gitt stor tillit i utøvelsen av vergerollen. De fleste vergemål forløper uten komplikasjoner, men av og til kan rollekonflikter oppstå i forhold til vergehaver, nærstående og hjelpeapparat for øvrig. Vi har ekstra oppfølging av de faste vergene gjennom direkte kontakt med veiledning og opplæring, og arrangerer årlig fagdager for faste verger fire steder i fylket. Temaene som ble belyst i 2017 var vergehavers sjølrådere, innhenting av gjeldsopplysninger og budsjettarbeid, skatt for faste verger, og sist men ikke minst digitale løsninger for verger, forklarer Størjord.

4100 vergemål

De fleste av Nordlands ca. 4100 vergemål (voksne og mindreårige) ivaretas av nærstående og alminnelige verger. Disse har også krav på opplæring. Med store reiseavstander i Nordland er dette utfordrende å få til. I 2017 arrangerte Fylkesmannen i Nordland informasjonsmøter for verger i Øksnes, Sortland, Brønnøy, Sømna, Vestvågøy, Vågan og Narvik kommuner.

- For å tilby opplæring til flest mulig inviterer vi som regel vergene i nabokommunene også. Det kommer stadig nye verger til, og vi er i gang med gjennomføring av nye runder med informasjonsmøter rundt om i fylket, sier Størjord.

Informasjonsmøter i kommunene

Vergemålsreformen fra 2013 har også påvirkning for kommunene sin håndtering av vergemålsområdet. Det er et stort informasjonsbehov, innenfor helse- og omsorgssektoren og NAV, blant annet.

- Samtidig med vergemøter, inviterer vi til informasjonsmøter for kommuneansatte. I 2017 var 13 av kommunene invitert til slike møter. På disse møtene får vi også diskutert problemstillinger som er i den aktuelle kommunen.

Ni ROBEK-kommuner

Kommuneøkonomien i fylket er fortsatt krevende for en del kommuner. Antall kommuner i Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) økte i 2017 fra åtte til ni.

Disse kommunene er: Brønnøy, Meløy, Saltdal, Steigen, Hamarøy, Tysfjord, Ballangen, Flakstad og Moskenes.

Meløy kommune ble meldt inn på grunn av regnskapstekniske forhold og var ikke mulig å forutse fra Fylkesmannens side.

- Det ser ut til at tre kommuner kan meldes ut i 2018, når kommuneregnskapene er behandlet i kommunestyrene. Ytterligere to kommuner vil kunne meldes ut i 2019.

- Vi ser at målrettet økonomiveiledning og arbeidet i ROBEK-nettverk/utviklingsnettverk gir gode resultater. Per i dag er det ikke noen nye kommuner i fylket som er i direkte faresone for innmelding, ut fra innrapporterte regnskapsdata, sier seniorrådgiver Walter Tjønndal i Kommunal- og beredningsavdelinga hos Fylkesmannen i Nordland.

Reintelling ved Sørrelva. Foto: Lill Sletteng, Fylkesmannen i Nordland.

Fylkesmannen i Nordland har gjennomført offentlig kontrollert telling av rein i Saltfjellet reinbeitedistrikt vinteren 2017/2018. Det ble totalt telt 3187 rein tilhørende reinbeitedistriktet, som er innenfor distriktets fastsatte øvre reintall på 3500 rein.

Siste gang det var offentlig kontrollert reintelling i Nordland var i 2005/2006, altså for 12 år siden. Saltfjellet reinbeitedistrikt ble valgt ut til reintelling i 2017. Årsaken er at dette reinbeitedistriktet ligger nært opp til øvre reintall. Tellingen gjorde det også mulig å kontrollere grunnlaget som brukes ved tilskuddsbehandling for de sju siidaandelene (familieenheter) i distriktet.

Den offentlige kontrollen av reintall skjer samtidig med at reieneierne samler rein i gjerde for skilling eller flytting til vinterbeite. Kontrollen er helt avhengig av at reieneierne medvirker. De samler reien i gjerdet og forbereder den praktiske gjennomføringen i samarbeid med Fylkesmannen. Arbeidet i gjerdet legges opp slik at det er mulig å telle rein på hver enkelt familieenhet.

Fikk hjelp fra Finnmark

Tellingen startet i slutten av november på Glomfjordfjellet. Deretter har det vært reintelling på Sørrelva i flere omganger etter nyttår. Etterkontrollen har blant annet blitt gjort fra helikopter.

- Vi har fått hjelp av Fylkesmannen i Finnmark til planlegging og gjennomføring av tellingen. I Finnmark har de mange års erfaring med slike kontroller. Vi har også leid

Reintelling ved Glomfjord. Foto: Ing-Lill Pavall, Fylkesmannen i Nordland.

inn merkekyndige reintellere fra Finnmark. Tellekorpset kontrollerer reinmerket på hvert enkelt reinsdyr i gjerdet. Rein som er telt, blir merket med merkespray for å unngå at de blir telt flere ganger, forklarer seksjonsleder Ing-Lill Pavall fra Fylkesmannen i Nordland.

Samfunnskostnader

Det tildeles særskilte midler fra Landbruksdirektoratet til å gjennomføre tellingen, for offentlig kontrollert telling av rein krever store ressurser. Reindriftsseksjonen hos Fylkesmannen har brukt mye tid på dette, særlig fra november og ut januar. Kostnadene ligger på rundt 800.000 – 900.000 kroner, og Fylkesmannens eget arbeid kommer i tillegg til denne summen.

80 deltok på statsborgerseremoni

Fylkesmannen har arrangert årlige seremonier for nye statsborgere siden 2007. Alle som har fått statsborgerskap i løpet av det siste året blir invitert til en høytidelig markering sammen med familie og venner. Under seremoniene er det både taler og musikalske innslag.

- Vi hadde 358 nye statsborgere i fjor og av disse møtte 80 til seremoni. For å nå ut til flest mulig valgte vi i 2017 å ha seremoni i både Bodø og Sortland. Tilbakemeldinger fra deltagerne er at de opplever seremonien som en viktig og minneverdig markering og en

bekreftelse på at de er velkommen i det norske fellesskap, sier seni-
orrådgiver Sidsel Schjelderup hos Fylkesmannen i Nordland.

Statsborgerseremoni på Sortland. Foto: Torbjørn Jentoftsen.

or å telle rein

Fakta om reintelling:

- Kunnskap om reintall er viktig for forvaltningen av beiteressursene. Myndighetene har fastsatt et øvre reintall som skal overholdes i hvert reinbeitedistrikt. Reintallet er fastsatt etter kriterier basert på slaktevekter, produksjon, kalvetilgang, erfaringsbasert reintall og kunnskap om beitene.
- Offentlig kontrollert reintelling er en del av Fylkesmannens kontroll av øvre reintall. Embetet skal også føre kontroll med behandlingen av offentlige tilskudd til de som driver med reindrift. Telling av rein hos den enkelte siidaandel (familieenhet) inngår derfor som en del av tilskuddskontrollen.
- Fastsatt øvre reintall for Saltfjellet reinbeitedistrikt er på 3500 rein før kalving. Dette er fordelt på sju siidaandeler.

Etablering av plugger. Foto: Mia Husdal, Fylkesmannen i Nordland.

Nyrestaurert myr. Foto: Mia Husdal, Fylkesmannen i Nordland.

Strengelvågmyra er restaurert

- Restaurering av myr er et viktig klimatiltak, og vi fikk derfor lov av Øksnes kommune å tette de to største grøftene med gravemaskiner i 2017, forteller seni-
orrådgiver Mia Husdal hos Fylkesmannen i Nordland.

Strengelvågmyra har tidligere vært grøftet med flere dype, lange kanaler. Når myr grøftes, brytes gammel torv ned og CO₂ frigjøres til atmosfæren, og i tillegg forsvinner viktige leveområder for våtmarksfugl. I løpet av de første dagene var det igjen vannspeil og fuktig torvmose der det tidligere hadde vært kanaler og helt uttørket myr. Et tidligere tørrlagt vatn fikk også vannspeilet tilbake etter et par dager. I løpet av de neste årene vil ny torvmose dannes i de gamle grøftene og myra vil igjen binde CO₂.

- Foruten Stengelvågmyra, restaurerte vi også deler av Knutmyra i Ballangen i 2017. Restaurering av myr vil være et prioritert arbeid også i årene fremover, forteller Husdal.

Grensejusteringer

Fylkesmannen i Nordland har jobbet med flere grensejusteringssaker som kom opp i forbindelse med kommunereformen. Blant annet ble det utredet og anbefalt ny grense for deling av Tysfjord kommune. I tillegg utreder Fylkesmannen grensejustering mellom Rødøy og Lurøy kommune.

Det hentes også inn informasjon om en mindre grensejustering for Trælnes, fra Brønnøy kommune til Sømna. Nye kommune- og fylkesgrenser er også aktuelt å utrede på Austra som er delt mellom Bindal, Nærøy og Leka.

62 klager på skolemiljø

9A-gruppen. Foran fra venstre: Gunn Skjerve, Anita Kristiansen, Trine Krokstrand. Bak f.v: Eirik Arntsen, Håkon Baltzersen og Gunn Elisabeth Johannessen.

Foto: Wigdis Korsvik, Fylkesmannen i Nordland.

Den 1. august fikk vi nytt kapittel 9A i opplæringsloven om elevenes skolemiljø. Lovendringene innebærer en nulltoleranse mot krenkelser i skolen. Dersom elever blir krenket eller mobbet, skal det stoppes raskt slik at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

I hele 2016 behandlet Fylkesmannen i Nordland 14 klager på skolemiljø. I perioden fra 1. august til 31. desember 2017 ble det mottatt 48 klager/henvendelser på skolemiljø. Totalt kom det inn 62 klager på skolemiljø i fjor.

- I flertallet av sakene fant vi at skolen har brutt aktivitetsplikten. Vi har også måtte avvise saker som har handlet om forhold som hører fortiden til. I løpet av 2017 var det ikke aktuelt å bruke tvangsmulkt, sier seniorrådgiver Anita Kristiansen i Oppvekst- og utdanningsavdelinga (OUA) hos Fylkesmannen i Nordland.

Arbeidet med elevenes skolemiljø er høyt prioritert hos Fylkesmannen i Nordland. Derfor ble det opprettet en egen 9A-gruppe i 2017 som består av seks medarbeidere.

- Pågangen av saker har økt og fra nyttår så vi oss nødt til å lære opp flere medarbeidere som kan ta mot henvendelser.

Vi har meldt behov til Utdanningsdirektoratet om ytterligere 2,5 årsverk for å kunne overholde rask saksbehandlingstid, sier seniorrådgiveren.

9A-gruppen jobbet også aktivt med informasjon om lovendringen i fjor.

- Vi har laget informasjonsfilm, sendt brev til kommunene, laget pressemeldinger og brukt nettsiden vår aktivt. Vi har også vært i media og deltatt på 22 møtearenaer i fylket for å veilede og informere, sier Kristiansen.

Plikt til å følge med

Hvilke krav stilles til skoler og skoleeiere?

- Skoler som ikke stopper krenkelser og mobbing, bryter opplæringsloven. Det er elevens subjektive opplevelse av eget skolemiljø som gjelder. Skolen og Fylkesmannen plikter å ta hensyn til barnets beste og sørge for at eleven blir hørt.

- Det blir stilt nye krav til skole og skoleeier i form av en aktivitetsplikt: Skolen har plikt til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke saken og iverksette nødvendige tiltak. Skolen skal dokumentere arbeidet.

- Dersom det går mer enn fem dager før skolen iverksetter tiltak, kan elever og foreldre henvende seg direkte til Fylkesmannen. Den nye håndhevingsordningen gjør at Fylkesmannen har blitt førsteinstans i skolemiljø saker, og skal bestemme tiltak dersom skolen har brutt aktivitetsplikten. Vi kan gi dagbøter til kommuner som ikke følger Fylkesmannens pålegg, sier Kristensen.

Ulike oppfatninger

Hva gjøres når det kommer henvendelser?

- Da er vi raskt ute med å kontakte skolene. Vi møter ofte skoleledere som tar imot råd og veiledning for å komme til løsninger i sakene. Det gjør at elever og foreldre raskt opplever en bedring i sitt skolemiljø, og noen saker løser seg uten at vi gjør en reell klagebehandling med vedtak.

- Mange av sakene vi mottar er sammensatte og vanskelige å få oversikt over. Vi ser at skole og heim kan ha ulike oppfatninger om hva som er faktum i saken. Foreldre

Rekordmange innsynskrav i 2017

Aldri før har Fylkesmannen i Nordland fått så mange innsynskrav gjennom Offentlig Elektronisk Postjournal (OEP). Hele 4155 ble summen i 2017. Dette gir et gjennomsnitt på 346 innsynskrav per måned.

Offentlige postjournal for Fylkesmannen er blitt publisert i OEP siden 2011, da denne fellesløsningen ble innført som obligatorisk publiseringskanal for statlig forvaltning. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) som drifter OEP, erstatter i 2018 denne løsningen med en ny som heter elnnsyn.

Fra OEP til elnnsyn

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) som drifter OEP, erstatter i 2018 denne løsningen med en ny som heter elnnsyn. Elnnsyn blir en fellesløsning for statlig forvaltning, slik som OEP er, men på sikt skal også kommuner kunne publisere sine journaler her. Ved oppstart av elnnsyn 5. februar er Oslo kommune med, i tillegg til alle 121 nå-værende statlige innholdsleverandører til OEP.

- Det er vanskelig å anslå når tid dette kommer for oss, men det er et klart mål å få dette til i løpet av året, sier arkivleder Michael Baumann hos Fylkesmannen i Nordland.

opplever gjerne at skolen bagatelliserer elevens opplevelse, mens skolen mener at de har gjort det som med rimelighet kan forventes.

Hva er erfaringene så langt?

- Det kreves kompetanse for å kunne håndtere disse sakene på skolenivå, og i noen tilfeller ser vi at skolen mangler denne kompetansen. Mange skoler iverksetter tiltak uten å undersøke saken godt nok. I mange saker er skolene for opptatt av å se på årsaker, framfor å rette blikket mot de opprettholdende faktorene ved skolen som gjør at eleven ikke får et trygt og godt skolemiljø.

- Det kreves høy regelverkskompetanse hos Fylkesmannen fordi håndhevingordningen krever noe annet av oss enn klagesaksbehandling. Når vi lager tiltak, krever det både pedagogisk og juridisk kompetanse, samt noe kunnskap om lokale forhold. Dette utfordrer oss fordi Fylkesmannen er langt unna hverdagen på den enkelte skole, sier Kristensen.

Ressurskrevende

Hvor lang tid tar det å behandle disse sakene?

- Ordningen skal være enklere, raskere og mer brukervennlig for elev og foreldre. Det tar tid å behandle disse sakene, og vi bruker mye ressurser på arbeidet. Vår saksbehandling varierer fra tre til ni uker. Tar vi med alle sakene der det har vært nok med veiledning for å løse sakene, må vi kunne si at vi oppnår målene med den nye håndhevingordningen.

Ønsker flere deltakere i Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er et viktig tiltak i kommunenes arbeid med å forhindre fattigdom, utenforskap og for å forebygge sosial arv.

Deltakere i programmet er personer med vesentlig ned-satt arbeids- og inntektsevne og målet er at deltaker, gjennom tett og koordinert oppfølging fra Nav-kontoret, skal komme i inntektsgivende arbeid.

KVP har siden 2010 vært en lovpålagt oppgave for alle kommunene. Fylkesmannen i Nordland har flere oppgaver knyttet til KVP, herunder tilsyn, opplæring, veiledning, behandle klagesaker og sikre forankring i kommunenes ledelse.

- Vi vet, ut fra veiledningsbesøk ute i kommunene og erfaring fra KVP-fagsamlinger, at engasjementet er stort og det jobbes godt ved de fleste Nav-kontor. Likevel ser vi at det blir stadig færre deltakere i programmet. I Nordland har vi ved utgangen av 2017 registrert 182 deltakere i KVP. Dette er et vesentlig lavere antall enn tidligere år, noe som også gjelder for de fleste av landets kommuner, sier Heidi Bolte som er rådgiver i Sosial- og vergemålsavdelinga.

- Årsaken til denne nedgangen vil være sammensatt og kompleks, men ut fra vår kjennskap til situasjonen i fylket er det forhold som mangel på kunnskap om KVP, svak ledelsesforankring, organisering av arbeidet og kapasitet på kontoret som ligger til grunn for lavt deltakertall, forklarer Bolte.

I kommende år skal Fylkesmannen i Nordland fortsette arbeidet med opplæring og veiledning av kontorene, med et særlig fokus på kvalifiseringsprogrammet som en lovfestet rettighet for bruker.

Barneverntjenestene mangler akuttberedskap

I 2017 oppga kun to av 25 barneverntjenester i Nordland at de hadde en formalisert akuttberedskap utenom ordinær arbeidstid som dekket alle tidsrom utenfor barneverntjenestens åpningstid. Det betyr at dersom barn i de fleste kommunene i Nordland er i en akutt krise utenom ordinær kommunal kontortid, er de ikke sikret hjelp til rett tid.

- Alle kommuner må innen utgangen av 2018 ha tilstrekkelige og

riktige tjenester tilgjengelig utenfor vanlig kontortid. Denne tjenesten kan ikke overlates til andre, det må være en formalisert ordning som kommunen selv er ansvarlig for. Ordningen kan være bakvakt per telefon, og barnevernloven er ikke til hinder for at flere kommuner samarbeider om akuttberedskap, sier Merete Troli, avdelingsdirektør ved Sosial- og vergemålsavdelinga hos Fylkesmannen.

Engeløya i Steigen ble nytt utvalgt kulturlandskap

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) er områder med store landskapsmessige, kulturhistoriske eller biologiske verdier. De velges ut av Landbruks- og matdepartementet og Miljødepartementet, etter forslag fra Fylkesmennene.

- Engeløya har fått UKL-status fordi området er rik på biologiske verdier, kulturminner og andre landskapskvaliteter. Den store rikdom av kulturminner vitner om et aktivt jordbruk helt tilbake til middelalderen. Kulturlandskapet på Engeløya er preget av lang tids jordbruksdrift på strandflatene, i beiteliene og på øyer og holmer utenfor Engeløya, forklarer seniorrådgiver Arne Farup hos Fylkesmannen.

Siden 2009/2010 har det vært 22 slike områder i landet. I 2017 ble ordningen utvidet med 10 nye UKL-områder, og Engeløya i Steigen var ett av disse. Nordland har før UKL Egan-Ørnes og Kjelvik i Sørfold, og UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær i Alstahaug.

UKL-status betyr egne midler som skal brukes til å ivareta og formidle verdiene. Fylkesmannen koordinerer dette arbeidet i nært samarbeid med kommunene, gårdbrukere og andre interesserte.

Myklebostad på Engeløya. Foto: Berit A. Staurbakk

Lokal innflytelse på kompetanseutvikling

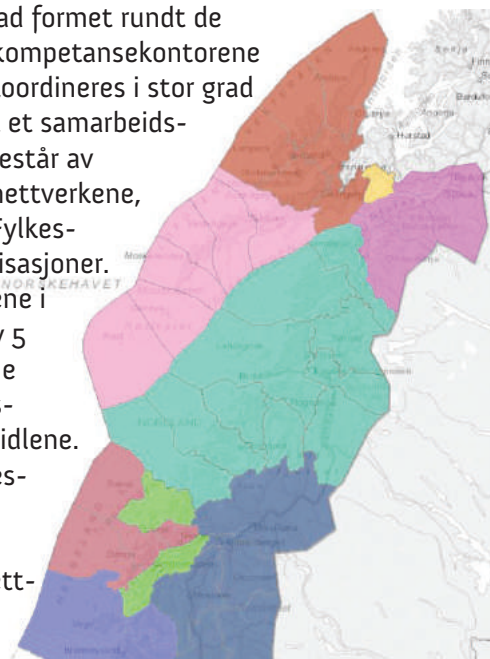
I stortingsmeldingen «Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen» ble det innført en ny ordning for kompetanseutvikling i skolen. Kommunene og universitets- og høyskolesektorene skal nå gå sammen i nettverk og planlegge og utvikle skolene gjennom skolebasert kompetanseutvikling.

Formålet er at kompetanseutvikling skal baseres på de lokale behovene, og i mindre grad være styrt sentralt. Det er også et viktig formål å øke samarbeidet mellom kommunene og den lokale lærerutdanningen, for å sikre fremtidig rekruttering i fylket.

I Nordland er det dannet ca. sju nettverk med kommuner som sammen med Nord universitet planlegger kompetanseutviklingen. Viktige tema er fagfornyelsen, tidlig innsats og IKT i opplæringen.

Nettverkene er i stor grad formet rundt de eksisterende regionale kompetansekontorene (RKK), og nettverkene koordineres i stor grad av RKK. Det er etablert et samarbeidsforum i Nordland som består av representanter fra alle nettverkene, universitet, høyskoler, Fylkesmannen og andre organisasjoner.

I 2017 fikk kommunene i Nordland i underkant av 5 millioner kroner til denne satsingen. Det er Fylkesmannen som fordeler midlene. Fra 2018 skal også fylkeskommunen være med i satsingen, og det skal etableres tilsvarende nettverk for barnehage.

Regionale kompetansekontor i Nordland. Foto: Fylkesmannen i Nordland.

HR-sjef Marte Bugge.

Positivt samarbeid med lærlinger

- Staten har som mål å tilby en læreplass per 100 ansatte. Vi er derfor stolte av å kunne ha tre-fire lærlinger samtidig. Høsten 2017 ble to IKT-lærlinger ferdige med læretiden og besto fagprøvene sine med glans. Samtidig startet tre nye lærlinger sin fagopplæring hos oss. Vi opplever det som svært positivt å få samarbeide med lærlinger, sier HR-sjef Marte Bugge hos Fylkesmannen i Nordland.

F.v. Tom Erik Sivertsen og Henry Hellesvik besto fagprøvene i IKT-servicefaget, med karakteren bestått meget godt.

Tre lærlinger i tre fag

Høsten 2017 startet tre nye lærlinger sin fagopplæring hos Fylkesmannen i Nordland. Her forteller lærlingene litt om sine erfaringer så langt.

1. Hva er ditt fag og hvorfor har du valgt dette som yrkesvei?
2. Hvilke oppgaver har du hos Fylkesmannen?
3. Hva er det beste med å være lærling i bedrift?

Johannes Soløy (18), lærling i IKT-faget.

1. Jeg var usikker på hva jeg egentlig ville, så jeg valgte Elektro VG1 siden det er mange forskjellige linjer man kan ta derifra. Jeg innså senere at jeg ikke ville gjøre noe elektro-relatert, og søkte dermed til IKT, siden jeg alltid har vært glad i den tekniske delen av PC-er og servere.
2. I det daglige går en stor del av det jeg gjør på brukerstøtte. Jeg er satt i samme arbeid som en fulltidsansatt, og får arbeidsoppgaver gjennom samme system som de andre på IKT-avdelingen. Jeg har også fått oppgaver som er satt opp til meg i forhold til utdannelsen min som har vært mer server/IKT-oppsett basert.
3. Det beste med å være lærling i en bedrift er at man får erfaring. Jeg har alltid vært bedre på å plukke opp kunnskap hvis jeg blir vist hva jeg skal gjøre, kontra å lære det fra en bok. Når man er lærling blir man lært alt man trenger fra folk som jobber med faget i det daglige.

Kim Strømhaug (22), lærling byggdrift

1. Mitt fag er byggdrifter, også kjent som vaktmester. Jeg valgte dette fordi det tilbyr mange varierte oppgaver.

Som byggdrifter møter man mange forskjellige oppgaver innen de byggerelaterte fagene.

2. Hos Fylkesmannen har jeg mange oppgaver, de fleste er å sørge for at folk får et ergonomisk arbeidsmiljø. Dette kan være å innrede et kontor til en nyansatt, sørge for at heving/senkbordene til de ansatte funker eller regulere lys for å forhindre slitasje på øynene. I tillegg er adgangskontroll innenfor mitt ansvarsområde, og sørger for at folk har adgang til de korrekte områdene. Jeg har også jobbet med noen oppussingsprosjekter på huset.
3. Å være lærling i bedrift er noe som varierer fra plass til plass. Hos Fylkesmannen får man arbeide i sitt eget tempo, man har mulighet til å gjøre feil og lære. Jeg får god oppfølging av veileder og muligheten til å arbeide på en måte hvor man merker framgang og innser at man har lært noe.

Elisabeth Kleiva Vian (18), lærling i mediegrafikerfaget.

1. Jeg har valgt mediegrafikerfaget som yrkesvei fordi jeg alltid har vært interessert i redigering og design, enten det er bilde, video, grafiske elementer eller trykksaker. Det er dette faget jeg mener passer meg best siden jeg får bruke kreativiteten min en god del og fordi det er dette faget jeg får best mestringfølelse av.
2. Oppgavene mine innebærer å hjelpe andre med å utvikle ideer og produsere alt fra trykksaker til webdesign, fotografi og video. Jeg har for det meste holdt på med fotografering av ansatte på huset, bilderedigering og design av brosjyrer, plakater og roll-up.
3. Noe av det beste med å være lærling i bedrift er at jeg lærer veldig mye. Jeg får oppleve hvordan det er å ha ansvar og hvordan det er å samarbeide med andre for å få det beste resultatet, i tillegg til at jeg får en meget god erfaring i arbeidslivet.

Stopp blodforgiftning

I perioden 2016-18 gjennomfører alle fylkesmannsembeter tilsyn med helseforetakenes somatiske akuttmottak. Temaet for tilsynet er diagnostisering og behandling av sepsis (blodforgiftning).

I Nordland gjennomføres tilsynene ved Helgelandssykehuset HF Mo i Rana og ved Nordlandssykehuset HF Bodø.

Sepsis kalles også blodforgiftning. Hvis det kommer bakterier i blodet, kan det føre til en kraftig betennelsesreaksjon i blodet som rammer hele kroppen.

- Sepsis er en svært alvorlig tilstand som krever rask behandling, men ikke sjelden reises sepsismistanken for sent.

Målet er at alle sepsis-pasienter får antibiotika innen én time etter ankomst sykehuset, forklarer Eli Løkken, assisterende fylkeslege ved Helse- og omsorgsavdelinga hos Fylkesmannen i Nordland.

Tilsynsmetoden er systemrevisjon supplert med gjentatte gjennomganger av pasientjournaler. Journalene viser om helseforetakets system for å sikre rask diagnostisering og behandling av sepsis fungerer i praksis. I 2017 var det en stor forbedring ved Helgelandssykehuset sammenlignet med 2016. Samme utvikling ble ikke sett ved Nordlandssykehuset, men deres utgangspunkt var bedre. Neste kontroll foretas våren 2018.

Tre kongelige besøk i Nordland

H.M. Kong Harald deltok på minnemarkering i Saltdal 22. juni 2017.
Foto: Sven Gjeruldsen/Slottet.

I 2017 fikk Nordland offisielt besøk av både Kongen, Dronningen og Kronprinsen.

Fylkesmannen har i oppgave å forberede og gjennomføre kongelige besøk i samarbeid med Det kongelige Hoff og lokalt vertskap.

- 22. juni besøkte H.M. Kong Harald Saltdal der han deltok på 75-års minnemarkering for de jugoslaviske fangene i Nordland.
- 15. juli var H.M. Dronning Sonja på besøk i Henningsvær i forbindelse med den offisielle markeringen av utstillingen «Painting or not» på KaviarFactory.
- 29. august deltok H.K.H Kronprins Haakon på avslutningsmarkeringen av det samiske bygningsregistreringsprosjektet på Gállogieddi friluftsmuseum i Evenes kommune.

Viderefører tilsyn på helse- og omsorgstjenester

Fylkesmannen i Nordland har videreført tilsynet med kommunens helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemming.

Personer med utviklingshemming har ofte behov for omfattende og varige tjenester, og behovene endres underveis. Mange er avhengig av hjelp og bistand til det aller meste, hver dag, og livet ut. Brukerne skal ha meningsfylt innhold i livet, tilbudet må derfor være individuelt tilpasset. Mange er ikke i stand til å melde fra om mangler i tilbudet eller endrede tjenestebehov.

- Svikt i tjenesten kan derfor være vanskelig å oppdage, som igjen kan få alvorlige konsekvenser, sier seniorrådgiver Benthe Westgaard i Helse- og omsorgsavdelinga.

Avdekket svikt

Fylkesmennene gjennomførte i 2016 landsomfattende tilsyn med denne tjenesten, og det ble avdekket til dels svært alvorlige forhold ved dette tilsynet.

I mange kommuner var tjenestene preget av svak styring og høyt risikonivå, og det ble avdekket svikt med potensielt alvorlige følger for brukernes livskvalitet.

Blant hovedfunnene var at tjenestene som inngår i personlig assistanse mange steder var utilstrekkelig og lite

Seniorrådgiver Benthe Westgaard

individuelt tilpasset. I mange kommuner ble det påpekt at tjenesteyterne hadde svak kompetanse og at det manglet planmessig oppfølging av de ansatte.

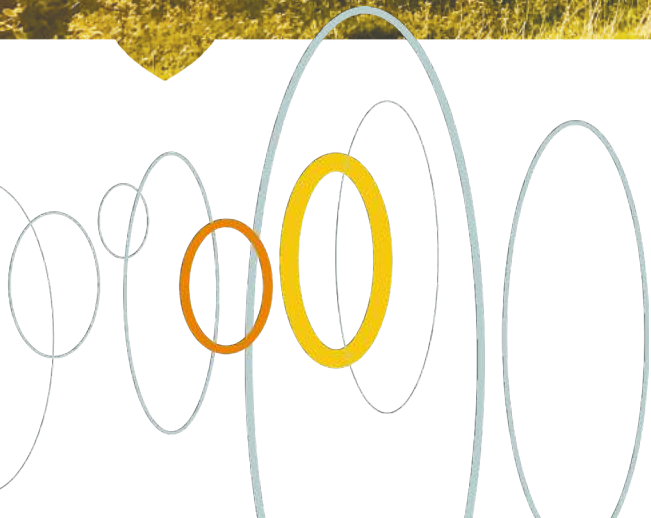
- Med bakgrunn i funn ved landsomfattende tilsyn og klager har vi derfor videreført dette tilsynet også i 2017 og 2018.

Vi oppfordrer ledere i kommuner som ikke har hatt tilsyn til å bruke erfaringer fra tilsynene som er beskrevet i enkeltrapper og oppsummeringsrapport, som utgangspunkt for å vurdere om egen praksis og styringssystem er i samsvar med lovkravene, sier Benthe Westgaard.

Rapportene offentliggjøres fortløpende på Helsetilsynet hjemmeside www.helsetilsynet.no.

Foto: Wigdis Korsvik, Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen i Nordland

Statens hus
Moloveien 10
8002 BODØ

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77
fmnpost@fylkesmannen.no
www.fmno.no

www.twitter/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO